Odontologiska Institutionen
Landstinget i Jönköpings län

Utbildningsplaner

för tandläkares specialiseringstjänstgöring
vid
Odontologiska Institutionen
i
Jönköping

Odontologiska Institutionen
Box 1030, 551 11 Jönköping
Besöksadress: Hermansvägen 5

Tfn: 036-32 46 00
Fax: 036-32 46 12, 32 46 77
www.lj.se/oi

Allmän presentation **3**

Ansökan om ST-tjänstgöring **8**

Utbildningsplan för ST-tandläkare i

bettfysiologi **11**

käkkirurgi **17**

odontologisk radiologi **21**

oral protetik **27**

ortodonti **33**

parodontologi **39**

pedodonti **45**

Ansvariga: Utbildningsansvariga övertandläkare, Odontologiska Institutionen, Jönköping

Tryck: Kopieringscentralen, Landstingets kansli, Landstinget i Jönköpings län, 2010

Allmän presentation

I samband med att Odontologiska Institutionen i Jönköping startade sin verksamhet 1972 utarbetades en programmerad utbildningsplan för specialistutbildning i flera av de odontologiska specialiteterna. Dessa programmerade utbildningsplaner har därefter successivt vidareutvecklats och finns nu för samtliga specialiteter utom endodonti.

Odontologiska Institutionen är sedan år 2000 samlad i ett gemensamt hus där kliniska utrymmen, seminarierum och föreläsningssalar är försedda med modern utrustning som gör att såväl presentationer som samarbete med andra utbildningsenheter både nationellt och internationellt är möjlig. Den snabba utvecklingen, inte minst vad gäller utbildning och kommunikation, gör att flera av föreläsningssalarna är utrustade med den senaste teknologin för att möjliggöra snabb och effektiv kommunikation.

Ett av kännetecknen för verksamheten vid Odontologiska Institutionen i Jönköping är ett väl fungerande multiprofessionellt samarbete. Detta innebär att det finns regelbundet återkommande schemalagda tider för gemensamma utredningar och terapiplaneringar av patienter mellan olika avdelningar vid Odontologiska Institutionen såväl som med sjukvården vid Länssjukhuset Ryhov. Det finns också fasta tider för olika grupper med representanter för de olika avdelningarna t.ex. en grupp för barn med omfattande trauma och aplasier (Bota), en grupp för smärtutredningar, Kompetenscenters referensgrupp, m.fl. I flera ämnesområden förekommer även regelbundna schemalagda konsultationer, terapiplaneringar och diskussioner med allmäntandvården, såväl med privattandvården som distriktstandvården. Detta samarbete sker på olika sätt, t.ex. i form av schemalagda besök på allmäntandvårdskliniker men även vid schemalagda s.k. Öppna Hus då allmäntandläkare kommer med fall för diskussion och för att få hjälp med terapiplanering. Det är alltså ett stort utbud på möjligheter för ST-tandläkarna att få träna sig i samverkan mellan specialister från olika specialiteter och även samverkan mellan specialister och allmäntandläkare.

Den odontologiska forskningen som bedrivs vid Institutionen spänner över ett brett fält och är väl känd såväl nationellt som internationellt. Sedan starten 1972 t.o.m. 2008 har Institutionens tandläkare varit författare i 554 vetenskapliga artiklar publicerade i internationella tidskrifter, 63 läroböcker eller lärobokskapitel samt 24 doktorsavhandlingar och 2 licentiatavhandlingar. Vid Institutionen har under åren 1990–2003 anordnats 9 konsensuskonferenser där resultaten har presenterats i bokform och med internationell spridning. Det finns således goda möjligheter att deltaga i olika forskningsprojekt. Målsättningen är att varje ST-tandläkare ska medverka i ett forskningsprojekt under sin utbildning.

Samtliga odontologiska specialiteter är representerade vid Odontologiska Institutionen. Här finns också ett nationellt kompetenscenter för ovanliga

diagnoser, samt sjukhustandvård med specialkompetens inom ämnesområdet oral medicin.

Vid Odontologiska Institutionen i Jönköping finns 12 fasta ST-platser där hela tjänstgöringen görs vid Institutionen. Intaget är nationellt. Dessutom finns ett antal specialiseringstjänstgöringsplatser på avtalsbasis, där t.ex. enskilda landsting bekostar en utbildningsplats och där ST-tandläkaren gör hela den teoretiska och hela, delar av eller ingen del av den kliniska tjänstgöringen vid Institutionen i Jönköping. Meritvärderingen för de fasta ST-platserna sker enligt meritvärderingssystem som presenteras på sidan 8.

Den programmerade utbildningen har ett veckoarbetsschema där varje tisdagseftermiddag innehåller s.k. kliniska seminarier som består av terapiplanering av den egna avdelningens patienter, terapidiskussion av pågående behandlingar, utvärdering av genomförda behandlingar samt terapiplanering och diskussion av patienter som behandlas gemensamt inom flera specialiteter. Torsdagseftermiddagar ägnas åt teoretiska seminarier. Därutöver har varje ST-tandläkare en till två halvdagar för inläsning av litteratur samt förberedelse av egna seminarier och forskningsprojekt. Övrig veckoarbetstid utgörs av handledd klinisk verksamhet.

Målsättning med specialiseringstjänstgöringen

Målet med specialiseringstjänstgöringen är att inom de olika odontologiska specialiteterna utbilda specialister som är väl förberedda och skickade att uppfylla de krav som tandvården och patienterna ställer och kommer att ställa i framtiden. Komplexiteten i det odontologiska omhändertagandet kommer att öka ur teknisk synpunkt men också vad gäller individuellt omhändertagande. Samhället ställer krav på att våra specialister har en hög kompetens men även god förmåga till ständigt lärande. Dessa krav kommer sannolikt att accentueras i framtiden.

Utgångspunkten för specialiseringstjänstgöringen är Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring, SOSFS 1993:4 (M). Här beskrivs såväl vilka kunskaper och färdigheter som är gemensamma för de olika specialiteterna som de kunskaper och färdigheter som behövs i respektive specialitet.

Kunskaper och färdigheter gemensamma för de olika specialiteterna

Förmågan att kritiskt granska metoder och tekniker inom specialiteten ska utvecklas under specialiseringstjänstgöringen. Detta innebär att grundläggande kunskaper i vetenskaplig metodik ska inhämtas, framför allt genom en kritisk granskning av litteratur som hänför sig till respektive ämnesområde. Det är därför värdefullt om tandläkaren under specialiseringstjänstgöringen själv utför eller deltar i ett vetenskapligt arbete som kan bidra till hans eller hennes vetenskapliga skolning.

Tandläkare under specialiseringstjänstgöring ska ha tränat sin pedagogiska förmåga, eftersom en specialist ofta förväntas delta i undervisning och handledning inom sin specialitet vad gäller tandvårdspersonal, samt för att kunna bedriva hälsoupplysning. Pedagogisk utbildning och träning ska ingå i samtliga specialiseringstjänstgöringar.

Specialiseringstjänstgöringen ska också leda fram till goda kunskaper i tandvårdsplanering, profylaktik, hälsoekonomi och epidemiologi.

Tjänstgöringen ska även medföra träning i samverkan mellan specialist och allmäntandläkare men även med andra odontologiska och medicinska specialister.

Ovanstående gemensamma krav täcks in av seminarier, egna projektarbeten eller kurser. Varje termin ges två JUST-kurser (Jönköpings Utbildning för ST-tandläkare) som omfattar ett ämnesområde per kurs. Dessutom ges kurser i t.ex. vetenskapsmetodik, ledarskap, etik och beteendevetenskap. Kompetenscenter erbjuder varje termin ett gemensamt seminarium inom området ovanliga diagnoser.

För kompletterande utbildning som inte anordnas av Odontologiska Institutionen i Jönköping sker samarbete med övriga specialiseringstjänstgöringsinstitutioner och sjukhus i landet.

ST-tandläkarnas seminarieprogram samordnas i ett utbildningsutskott. I utbildningsutskottet ingår ansvarig utbildningsledare från varje avdelning samt representanter för ST-tandläkarna. Utskottet sammanträder tre gånger per termin och planerar utbildningen i såväl ett långt som ett kort perspektiv.

Undervisningsformer vid Odontologiska Institutionen

- **Klinisk tjänstgöring** under handledning
- **Kliniska** seminarier inklusive terapiplaneringsmöten, även tillsammans med andra avdelningar
- **Sammanställning av dokumentationsfall**
- **Teoretisk utbildning,** seminarier och kurser inom karaktärsämnet och inom angränsande ämnesområden
- **Kurser av sidoutbildningskaraktär**
- **Projektarbeten**
- **Självstudier** av klinisk och vetenskaplig litteratur
- Deltagande i **vetenskapligt projektarbete**

Specialiseringstjänstgöringens omfattning

Vidareutbildning till specialist ska enligt behörighetsförordningen omfatta minst tre år, för käkkirurgi minst fyra år. Specialiseringstjänstgöringen ska fullgöras på en heltidstjänst med en genomsnittlig arbetstid av 40 timmar per vecka. Huvudmannen för utbildningen kan bevilja förkortad arbetstid, dock måste den vara minst hälften av den normala tiden. Deltidstjänstgöring kompenseras med förlängd specialiseringstjänstgöring motsvarande beviljad deltid så att den sammanlagda tiden kommer att motsvara minst tre år. Handledaren för en tandläkare under specialistutbildning avgör efter den angivna tiden om kraven på kunskaper, färdigheter och förhållningssätt enligt föreskrivna målbeskrivningar uppnåtts. Om detta inte är fallet ska specialiseringstjänstgöringen förlängas eller avbrytas utan godkännande. I god tid före fastställd minimitid ska handledaren informera den tandläkare som genomgår specialiseringstjänstgöring om vilka kunskaper och färdigheter som saknas för att tandläkaren ska uppnå sin specialistkompetens. Det är arbetsgivarens och handledarens ansvar att planera tjänstgöringen och utbildningen så att tandläkaren uppnår specialistkompetens inom rimlig tid. Detta sker företrädesvis i samband med utvecklingssamtal som hålls mellan handledare och ST-tandläkare terminsvis.

Kvalitetssäkring

En individuell utbildningsplan upprättas i samband med att ST-tandläkaren påbörjar sin tjänstgöring. Handledaren ansvarar för att de beskrivna utbildningsmålen uppnås. Detta sker genom fortlöpande kontroll i utvecklingssamtalen. Mot slutet av utbildningen presenterar ST-tandläkaren ett antal s.k. utbildningsfall där en noggrann genomgång med respektive handledare görs.

Examination

Huvudhandledaren på respektive avdelning är examinator och ansvarar för att tandläkaren under specialiseringstjänstgöringen uppnått de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som han eller hon ska ha förvärvat för att erhålla specialistkompetens i ämnesområdet. I samband med muntligt slutprov, som sker tillsammans med handledarna från den egna kliniken och en handledare från annan utbildningsklinik, sker även presentation av några utvalda utbildningsfall. Här diskuteras diagnostiska metoder, utförda behandlingsmetoder, alternativa behandlingsmetoder, riskbedömningar och prognosbedömningar. Ett intyg utfärdas därefter och undertecknas av såväl huvudhandledaren som handledaren från annan utbildningsklinik. Som ett led i den pedagogiska utbildningen håller ST-tandläkaren en offentlig föreläsning, över ett på förhand givet ämne.

Ansökan om ST-tjänstgöring

Meritvärdering av tandläkare vid tillsättning av nationella ST-tjänster, utarbetat av Samordningsgruppen för tandläkarnas specialiserings-tjänstgöring (Sats).

Behörighet

- Av Socialstyrelsen utfärdad tandläkarlegitimation.
- Två års allmänpraktik på heltid, inkl. både barn- och ungdomstandvård.

Meritbedömningsprinciper

- Klinisk tjänstgöring är meriterande enligt:
  - allmän praktik upp till fem år – omräknat till heltid
  - deltidstjänstgöring inom specialiteten upp till maximalt sex månader omräknat till heltid
  - deltidstjänstgöring inom randämnen angivna för specialiteten upp till maximalt sex månader – omräknat till heltid.
- Genomgångna kurser/utbildningar är meriterande enligt:
  - utbildningar av värde för specialiteten
  - projektarbete, t.ex. kvalitetsarbete, och/eller eget utvecklingsarbete, t.ex. vetenskapliga publikationer/undervisningsinsatser.
- Sökanden ska ha visat ett målinriktat intresse för att uppnå specialistbehörighet inom den angivna specialiteten.
- Annan vårdutbildning av värde för specialiseringstjänstgöringen bedöms positivt.
- Sökanden ska ej ha genomgått någon annan odontologisk specialistutbildning.
- Social kompetens samt kommunikationsförmåga i tal och skrift på svenska bedöms vid intervju.
- Klinisk mognad och kapacitet bedöms likaledes vid intervju.
- Eventuell gradering av anförda bedömningsprinciper kan ske enligt rutiner beslutade av respektive regional Sats-grupp.

Tillsättningsförfarande

Tillsättningsförfarandet ska följa gällande lagstiftning för tillsättning av tjänst.

1. En granskningsgrupp skapas med klinikchef /motsvarande och handledare från huvudklinik (och ev. annexklinik) samt representant(er) för berörd(a) personalavdelning(ar) för värdering av de sökande. Det är önskvärt att representanter för båda könen ingår i gruppen.

2. Anställningsintervju med de mest meriterade sökandena genomförs av
   - klinikchef/motsvarande och handledare, samt
   - representant(er) från personalavdelning(ar) ev. med hjälp av något analysverktyg.

3. Referenstagning sker efter genomförd intervju.

4. Urval sker i samråd mellan klinikchef/motsvarande, handledare och personalavdelningar samt med huvudmannen.

5. Slutligen beslutar klinikchef/motsvarande om anställning.

6. Tillsättningsförfarandet redovisas för lokala respektive nationella Sats vid dessa gruppers närmast påföljande möten.

Utbildningsplan för ST-tandläkare i *bettfysiologi* vid Odontologiska Institutionen i Jönköping

Mål

Att utbilda tandläkare till specialistbehörighet i bettfysiologi i enlighet med övergripande målbeskrivningar angivna i SOSFS 1993:4 (M) www.socialstyrelsen.se/sosfs/1993-4

Klinisk tjänstgöring inom karaktärsämnet

Klinisk tjänstgöring i bettfysiologi under minst tre år omfattande 70 % av heltidstjänstgöring, schemalagd och jämnt fördelad veckovis. Tjänstgöringen utgörs av diagnostik och behandling under handledning av till kliniken remitterade patienter.

Kompetensutvecklingen under specialiseringstjänstgöringen sker huvudsakligen genom praktisk tjänstgöring under handledning. Detta kommer att ske genom

- att följa kliniska handledares patientarbete
- övning av förelagda enskilda kliniska arbetsmoment
- självständigt patientarbete.

Tjänstgöringen kommer att ske under systematisk handledning, men där stor tonvikt kommer att läggas på det självständiga kliniskt-praktiska arbetet med patienter med olika former av funktionsstörningar och smärttillstånd inklusive klinisk funktionell undersökning av käksystemet och angränsande strukturer. Det självständiga patientarbetet kommer att ligga till grund för uppläggningen av såväl självstudier som delar av seminarieprogrammen.

Teoretisk utbildning i karaktärsämnet

Teoretisk utbildning i första hand i form av veckovis återkommande seminarier och självstudier, i vissa fall 2–3-dagarskurser och veckokurser. Huvudområden för utbildningen anges nedan. Dessa kan dock under en treårsperiod behöva anpassas till ny kunskap inom klinik och forskning.

Seminarieprogrammen inom huvudutbildningen i bettfysiologi är inriktade på följande områden:

Avsnitt 1

- Käksystemets anatomi
- Käksystemets embryologi och fylogenetiska utveckling
- Käksystemets normala funktioner
- Relevant neurofysiologi

Avsnitt 2

- Underkäkens grundlägen och grundrörelser
- Käkregistreringsmetoder
- Ocklusionsfilosofier
- Ocklusionsdiagnostik

Avsnitt 3

- Symtomatologi
- Undersökningsmetoder
- Diagnostik av funktionsstörningar i käksystemet
- Differentialdiagnostik
- Radiologisk utredning och annan bilddiagnostik vid käkledsbesvär

Avsnitt 4

- Epidemiologi och etiologi
- Vårdbehov och efterfrågan
- Allmänsjukdomar som kan engagera käksystemet
- Neurologiska störningar som kan manifestera sig i käksystemet
- Psykiska störningars projektioner i käksystemet

Avsnitt 5

- Smärta och smärtbehandling
- Odontologisk utredning av huvudvärk och ansiktssmärta
- Nack- och skulderbesvär av betydelse för käksystemets funktion
- Samverkan med allmäntandvården, övriga odontologiska specialister och sjukvården

Avsnitt 6

- Bettfysiologiska behandlingsprinciper
- Funktionskorrigerande behandlingar
- Ocklusionsstabiliserande behandlingar
- Smärtlindrande behandlingar
- Käkledskirurgi
- Profylax

Inhämta nödvändiga kunskaper i/eller auskultation i andra ämnen

Klinisk tjänstgöring och/eller auskultation i andra ämnen och kompletterande utbildning i andra ämnen

• Oral protetik	JUST-kurs + auskultation/tjänstgöring
• Odontologisk radiologi	”
• Käkkirurgi	”
• Ortodonti	”
• Neurologi	Kurs + auskultation
• Reumatologi	”
• Smärta/Smärtklinik	”
• Otorinolaryngologi	”
• Psykologi/Psykiatri	”

JUST-kurserna kan till sin uppläggning jämställas med tidigare randutbildningskurser. Särskild tid avsätts för inläsning av anvisad litteratur ≥ 500 sidor.

Utbildning i profylaktik, hälsoekonomi, epidemiologi etc.

- Kurs i statistik
- Kurs i allmän epidemiologi och samhällsodontologi: gemensamma seminarier för flera specialiteter anordnas kring detta tema
- Specifika seminarier rörande de kraniomandibulära dysfunktionssymtomens epidemiologi

Utbildning i pedagogik och pedagogisk träning

För att få den pedagogiska träning som rekommenderas samtliga blivande specialister ges möjlighet att delta som handledare och instruktör i seminarieverksamhet och kursgivning vid avdelningen (t.ex. av tandhygienistelever). Praktisk träning i muntlig framställning genomförs varje termin genom presentation av egna projektarbeten, litteraturpresentationer och framträdanden vid institutionens s.k. tisdagsmöten inför hela tandläkarkollegiet.

Samverkan med övrig tandvård och sjukvård

Specialiteten har samverkan med flertalet övriga odontologiska specialiteter främst käkkirurgi, oral protetik, odontologisk radiologi och ortodonti. Ett antal seminarier kring temata av gemensamt intresse för bettfysiologi och de övriga aktuella specialiteterna kommer att genomföras. Ett antal terapikonferenser kring speciella patientproblem är likaledes planerade. Den

samverkan med sjukvården som redan finns via gemensamma patienter kommer att utökas och systematiseras genom seminarier och auskultations-verksamhet vid berörda avdelningar främst ÖNH, reumatologi, neurologi-avdelningar samt hos sjukgymnast.

Vetenskaplig verksamhet

Förmågan att kritiskt granska metoder och tekniker inom specialiteten ska utvecklas under tjänstgöringen. Kurser i grundläggande vetenskaplig metodik, bibliotekskunskap, litteratursökning, presentation av vetenskapliga rapporter o.s.v. arrangeras i samarbete med övriga specialistavdelningar. Tid för genomläsning och kritisk granskning av aktuell litteratur inom ämnesområdet avsätts i veckoschemat. Deltagande i något av avdelningens forskningsprojekt eftersträvas.

Övrigt

Utbildningen är övergripande programmerad för hela utbildningstiden med delvis gemensamma seminarier och projektarbeten över ämnesgränserna. Ett mål är att så långt som möjligt integrera utbildningen mellan Odontologiska Institutionens olika kliniker och ämnesområden.

Arbetsformer specifikt avseende utbildningstiden vid avdelningen för klinisk bettfysiologi vid Odontologiska Institutionen i Jönköping

- Deltagande i:
  - teoretiska seminarier i bettfysiologi och angränsande områden (se 1:3)
  - kliniska seminarier i bettfysiologi
  - terapiplaneringsmöten i bettfysiologi
  - käkledsröntgenronder tillsammans med specialister i odontologisk radiologi
  - smärtgruppsmöten tillsammans med andra specialister vid institutionen samt smärtläkare från Länssjukhuset Ryhov
  - terapiplaneringsmöten avseende patienter med juvenil idiopatisk artrit tillsammans med andra specialistavdelningar vid institutionen
  - annan kursverksamhet i ämnesområdet.
- Självstudier av förelagd klinisk och vetenskaplig litteratur.
- Färdigställande av patientfall, diabilder, powerpointpresentationer och ev. videofilmer.
- Inhämtande av kliniskt-praktiska färdigheter i utredning, diagnostik och behandling av funktionsstörningar och smärttillstånd i käksystemet.

Uppföljning av måluppfyllelsen

Mot bakgrund av målbeskrivning enligt SOSFS 1993:4 och klinikens utbildningsplan upprättas vid specialiseringstjänstgöringens inledning en för respektive ST-tandläkare individuell utbildningsplan, ämnesbunden och tidsangiven, med beaktande av tandläkarens tidigare erfarenhet och personliga förutsättningar. Detta dokument utgör sedan grunden för ST-tjänstgöringen och samordningen med övriga kliniker inom och utanför Odontologiska Institutionen.

Utvecklingssamtal och/eller annan uppföljning

Utvecklingssamtal genomföres regelbundet enligt klinikens rutin för all personal.

Teoretisk utbildning

Kunskapsinhämtning och kompetens avseende den teoretiska utbildningen följs i första hand upp i samband med diskussioner och samtal vid seminarier och terapiplaneringar. I vissa fall förekommer skriftliga kunskapsprov.

Kliniska färdigheter

Den kliniska kompetensutvecklingen följs genom det dagliga kliniska arbetet under handledning, gemensamt patientarbete, terapidiskussioner, kliniska seminarier, redovisningar av behandlingsresultat och dokumentationsfall.

Dokumentation

Dokumentation av genomgångna kurser finns i form av intyg från kursgivare. Tjänstgöring dokumenteras via intyg från arbetsgivaren och innehållet i den kliniska tjänstgöringen framgår av intyg av huvudhandledaren med bilaga om volym och innehåll i det bedrivna vårdarbetet.

Slutprov

Slutprov genomförs tillsammans med handledare från annan av Socialstyrelsen godkänd klinik för utbildning av ST-tandläkare inom ämnesområdet. Utbildningsprogrammet presenteras kvantitativt och kvalitativt. Diskussion sker kring behandlade patienter med redogörelse av diagnostiska metoder, utförda behandlingar, riskbedömningar, alternativa behandlingsmetoder, prognosbedömningar samt epikris. Härvid kan den teoretiska underbyggnaden för det kliniska handledandet också väl följas. Slutprovet är muntligt och avser att belysa utbildningens uppläggning, måluppfyllelse och individens kompetensutveckling.

Utbildningsplan för ST-tandläkare i *käkkirurgi* vid Odontologiska Institutionen i Jönköping

Mål

Att utbilda tandläkare till specialistbehörighet inom ämnesområdet käkkirurgi i enligt med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, SOSFS 1993:4 (M) www.socialstyrelsen.se/sosfs/1993-4

Klinisk tjänstgöring inom karaktärsämnet

Klinisk tjänstgöring i käkkirurgi under minst fyra år omfattande 70 % av heltidstjänstgöring, schemalagd och jämt fördelad veckovis. Tjänstgöringen utgörs av behandling, under handledning, av till kliniken remitterade patienter.

Teoretisk utbildning i karaktärsämnet

Teoretisk utbildning i första hand i form av veckovis återkommande seminarier och självstudier, i vissa fall som 2–3-dagarskurser. Vissa kurser och seminarier kan komma att ges vid andra utbildningsanstalter inom- och utomlands.

Seminarieprogrammen inom huvudutbildningen i käkkirurgi belyser bland annat följande områden:

Seminarier av övergripande karaktär

- Tand- och ansiktstrauma
- Grundläggande kirurgisk teknik
- Förebyggande och behandling av allmänna komplikationer vid kirurgiska
- ingrepp
- Olika former för anestesi och smärtlindring
- Diagnostik av olika sjukdomstillstånd eller anomalier i käkar, munhåla
- och angränsande ansiktsregioner, (oral patologi)
- Toxikologi
- Oral medicin
- Kefalometri
- Farmakologi
- Käkledskirurgi
- Ortognatkirurgi

- Mikrobiologi
- Implantatbehandling inklusive bentransplantatbehandling
- Rekonstruktionskirurgi
- Mjukvävnadskirurgi

Diagnostik och behandling i tandsjukvårdande behandling

- Diagnostik respektive behandling av:
  - akuta och kroniska infektioner i käk- och ansiktsregionen
  - retinerade tänder
  - cystor och cystaliknande tillstånd
  - traumaskador i käk- och ansiktsregionen
  - dentofaciala deformiteter
  - benigna tumörer eller tumörliknande tillstånd i käk- och ansiktsregionen
  - smärttillstånd i käk- och ansiktsregionen
  - patologiska tillstånd i käkleden
  - förändringar i munhåla, käkar och omgivande vävnader som är tecken på allmänsjukdom
  - slemhinnesjukdomar i munhålan
  - kirurgiska behandlingsmoment vid ersättning av tandförluster med implantat
  - kirurgiska behandlingsmoment vid rekonstruktion i käk- och ansikts-skelett.

- Ha god kännedom om och viss erfarenhet av:
  - diagnos, bedömning och behandling av spottkörtelsjukdomar
  - sjukdomar i näsans bihålor
  - diagnos, bedömning och behandling av läpp-, käk- och gomdefekter
  - maligna tumörsjukdomar och andra maligna sjukdomar med manifestationer i munhåla och käkar.

Inhämta nödvändiga kunskaper i/eller auskultation i andra ämnen

Klinisk bettfysiologi, odontologisk radiologi, oral mikrobiologi, oral patologi, oral protetik, ortodonti, plastikkirurgi, ortopedi, neurokirurgi, internmedicin samt öron- näs- och halssjukdomar.

Utbildning i pedagogik och pedagogisk träning

Praktisk träning i muntlig framställning genomförs varje termin genom egen kursgivning eller vid seminariepresentationer och litteraturpresentationer.

Samverkan med övrig tandvård och sjukvård

Kontinuerliga muntliga och skriftliga kontakter med såväl allmäntandvården som specialisttandvård i andra discipliner.

God kontakt med medicinska specialiteter, särskilt öron-, näs- och halssjukdomar, plastikkirurgi och anestesiologi.

Vetenskaplig verksamhet

Vetenskaplig verksamhet bedrivs i form av egna projektarbeten. Vid litteraturreferat diskuteras kontinuerligt de vetenskapliga artiklarnas val av metod, materialsammansättning, bearbetning av resultat och slutsatser. Seminarium ges tillsammans med övriga avdelningars ST-tandläkare om vetenskapsmetodik, vetenskapsteori och etik.

Den vetenskapliga verksamheten är i första hand inriktad på klinisk forskning. Samtidigt erhåller ST-tandläkaren teoretisk utbildning med avseende på bibliotekskunskap, litteratursökning, presentation av vetenskapliga rapporter o.s.v.

Övrigt

Utbildningen är övergripande programmerad för hela utbildningstiden med delvis gemensamma seminarier och projektarbeten över ämnesgränserna. Ett mål är att så långt som möjligt integrera utbildningen mellan Odontologiska Institutionens olika kliniker och ämnesområden. Frekvent förekommande är därför ämnesövergripande kliniska konferenser såsom röntgenronder, anomalikonferenser, implantatkonferenser o.s.v.

Uppföljning av måluppfyllelsen

Mot bakgrund av målbeskrivning enligt SOSFS 1993:4 och klinikens utbildningsplan upprättas vid specialiseringstjänstgöringens inledning en för resp. ST-tandläkare individuell utbildningsplan, ämnesbunden och tidsangiven, med beaktande av tandläkarens tidigare erfarenhet och personliga förutsättningar. Detta dokument, som signerats av handledaren och ST-tandläkaren, utgör sedan grunden för ST-tjänstgöringen och samordningen med övriga kliniker inom och utom Odontologiska Institutionen.

Utvecklingssamtal och/eller annan uppföljning

Utvecklingssamtal utföres regelbundet enligt klinikens rutin för all personal.

Teoretisk utbildning

Kunskapsinhämtning och kompetens avseende den teoretiska utbildningen följs i första hand upp i samband med diskussioner och samtal vid seminarier och terapiplaneringar. I vissa fall förekommer skriftliga kunskapsprov.

Kliniska färdigheter

Den kliniska kompetensutvecklingen följs genom det dagliga kliniska arbetet under handledning, gemensamt patientarbete, terapidiskussioner, kliniska seminarier, redovisningar av behandlingsresultat och dokumentationsfall enligt basklinikens och andra klinikers rutiner.

Dokumentation

Dokumentation av genomgångna kurser finns i form av intyg från kursgivare. Tjänstgöring dokumenteras via intyg från arbetsgivaren. Innehållet i den kliniska tjänstgöringen framgår av huvudhandledaren med bilaga av volym och innehåll i det bedrivna vårdarbetet.

Under utbildningen dokumenteras minst 30 fall särskilt noga och dessa redovisas för huvudhandledaren och för övrig personal vid kliniken vid särskilda seminarier. Speciell vikt läggs vid presentation av diagnostik, terapiplanering, prognosbedömning och epikris av behandlingens genomförande.

Slutprov

Slutprov genomförs tillsammans med handledare från annan av Socialstyrelsen godkänd klinik för utbildning av ST-tandläkare inom ämnesområdet. Utbildningsprogrammet presenteras kvantitativt och kvalitativt. Diskussion sker kring behandlade patienter med redogörelse för diagnostiska metoder, utförda behandlingsmetoder, riskbedömningar, alternativa behandlingsmetoder, prognosbedömningar samt epikris. Härvid kan den teoretiska underbyggnaden för det kliniska handlandet också väl följas. Slutprovet är muntligt och avser att belysa utbildningens uppläggning, måluppfyllelse och individens kompetensutveckling. Provet avslutas med en föreläsning inom ett givet ämne som valts av handledarna.

Utbildningsplan för ST-tandläkare i *odontologisk radiologi* vid Odontologiska Institutionen i Jönköping

Mål

Att utbilda tandläkare till specialistbehörighet inom ämnesområdet odontologisk radiologi i enlighet med målbeskrivningar angivna i SOSFS 1993:4 (M) www.socialstyrelsen.se/sosfs/1993-4

Klinisk tjänstgöring inom karaktärsämnet

Klinisk tjänstgöring i odontologisk radiologi under minst tre år omfattande 70 % av heltidstjänstgöring, schemalagd och jämnt fördelad veckovis. Tjänstgöringen utgörs av radiologisk diagnostik, under handledning, av till kliniken remitterade patienter. Kliniken samverkar med radiologiska avdelningen vid Länssjukhuset Ryhov i Jönköping, dit viss del av verksamheten är förlagd.

Teoretisk utbildning i karaktärsämnet

Teoretisk utbildning ges i första hand i form av veckovis återkommande seminarier, projektarbeten och självstudier; i vissa fall som 2–5 dagar sammanhållna kurser. Huvudområden för utbildningen anges nedan. Dessa kan dock under en treårsperiod behöva anpassas till ny kunskap inom klinik och forskning.

Seminarieprogram inom huvudutbildningen i odontologisk radiologi inriktat på följande områden:

Seminarier av övergripande karaktär

- Introduktion, specialistens plats i tandvården
- Litteratur och bibliotekskunskap
- Samhällsodontologi, epidemiologi
- Ledarskap, etik, kvalitet, administration
- Pedagogik och presentationsteknik
- Grundläggande försöksmetodik, statistik och vetenskapsteori, att läsa och skriva en vetenskaplig rapport

Seminarier inom radiofysik

- Fysik och teknik inom odontologisk radiologi
- Apparatur och materialkännedom
- Digitala system för bildframställning, bildbehandling
- Dosimetri. Strålskydd i teori och praktik, riskuppskattningar vid bruk av joniserande strålning
- Optimering av den radiografiska processen - kvalitetsfaktorer och kontroller
- Lagar och anvisningar

Undersökningsteknik och diagnostik

- Mål och förutsättningar för radiologisk diagnostik
- Grundläggande radiologisk undersökningsteknik inom det dentala och orofaciala området
- Allmän och radiologisk anatomi inom huvud och hals
- Speciell radiologisk undersökningsteknik med tillämpningar inom det odontologiska området: datortomografi, MRI, scintigrafi, ultraljud och cineradiografi, användning av kontrastmedel i diagnostiskt syfte vid olika tillstånd
- Planera och genomföra radiologiska undersökningar samt utforma remissvar – språkbruk, etik och juridik
- Beslutsteori. Diagnostiska metoders noggrannhet
- Radiologisk utredning av tand- och käktillväxt, eruptions- och mineraliseringsstörningar, anomalier och missbildningar
- Kefalometri
- Dental och skelettal åldersbestämning
- Traumatiska tillstånd inom orofaciala och angränsande områden
- Inflammatoriska och infektiösa tillstånd inom tänder och käkar samt till dessa angränsande områden – spridningsvägar
- Cystor, tumörer och tumörliknande tillstånd inom käkar och angränsande strukturer – spridningsvägar
- Käkbensförankrade implantat
- Käklederna inklusive tuggmuskulaturen
- Näsan och dess bihålor. Orbitæ. Skallbas
- Spottkörtlar
- Munhålan inklusive angränsande rum och strukturer, pharynx och de parapharyngeala rummen
- Suprahyoidala halsens strukturer och rum, tungbas, tonsiller och lymfkörtlar
- Tal och sväljning relaterade till den orala funktionen
- Smärttillstånd i käkar och ansikte

Radiologiska seminarier i anslutning till den kompletterande tjänstgöringen med må att få kännedom om radiologisk utredning och diagnostik av tillstånd inom

- skallbas, temporalben och övrigt neurokranium, hals
- hjärna (CNS)
- lungor, mediastinum, matstrupe.

Inhämta nödvändiga kunskaper i/eller konsultation i andra ämnen

Klinisk bettfysiologi, käkkirurgi, oral patologi, medicinsk radiologi, öron-, näs-, halssjukdomar, onkologi

I dessa ämnen inhämtas kunskaperna genom kurser och/eller auskultation.

Utbildning i profylaktik, hälsoekonomi, epidemiologi etc.

Seminarier om hälsoekonomi och epidemiologi. Ett speciellt avsnitt ägnas strålhygien och bedömning av strålrisker inom odontologisk radiologi.

Utbildning i pedagogik och pedagogisk träning

I kursform och genom egen genomgång av litteratur inhämtas basala kunskaper om pedagogik. Praktisk träning i muntlig framställning och presentationsteknik genomförs kontinuerligt genom seminarier och litteraturreferat. ST-tandläkare deltar också i utbildningen av tandhygienister och tandsköterskor.

Samverkan med övrig tandvård och sjukvård

Samverkan sker kontinuerligt genom kontakter med allmäntandvård, specialisttandvård och sjukvård. Kontakterna upprätthålls genom remisser, konsultationer och klinikbesök. Dagliga, i vissa fall veckovisa, röntgenronder hålls för och i samverkan med käkkirurgi, pedodonti, klinisk bettfysiologi, parodontologi, öron- näs- och halskliniken samt för sjukhustandvården. Demonstrationer av bildmaterial görs dessutom, men mer oregelbundet, för logopeder, reumatologer och barnläkare. Vidare sker samverkan med övrig odontologisk och medicinsk specialistverksamhet i samband med kliniska konferenser och terapimöten. Den odontologiska radiologin arbetar integrerat med den medicinska, vilket resulterar i en daglig samverkan mellan de båda specialiteterna.

Vetenskaplig verksamhet

Vetenskaplig verksamhet bedrivs i form av egna projektarbeten. Vid litteraturreferat och projektarbeten diskuteras kontinuerligt de vetenskapliga artiklarnas val av metod, materialsammansättning, bearbetning av resultat och slutsatser.

Seminarier ges tillsammans med övriga avdelningars ST-tandläkare om vetenskapsmetodik, vetenskapsteori, etik och statistik.

Den vetenskapliga verksamheten är i första hand inriktad på klinisk forskning. Samtidigt erhåller ST-tandläkaren teoretisk utbildning med avseende på bibliotekskunskap, litteratursökning, presentation av vetenskapliga arbeten etc.

Övrigt

Utbildningen är övergripande programmerad för hela utbildningstiden med delvis gemensamma seminarier och projektarbeten över ämnesgränserna. Ett mål är att så långt möjligt integrera utbildningen mellan Odontologiska Institutionens olika kliniker och ämnesområden. Frekvent förekommande är därför ämnesövergripande kliniska konferenser såsom röntgenronder, anomali- och implantatkonferenser m.fl.

Uppföljning av måluppfyllelsen

Mot bakgrund av målbeskrivningen enligt SOSFS 1993:4 och klinikens utbildningsplan upprättas vid specialiseringstjänstgöringens inledning en för respektive ST-tandläkare individuell utbildningsplan, ämnesbunden och tidsangiven, med beaktande av tandläkarens tidigare erfarenhet och personliga förutsättningar. Dokumentet upprättas i samråd med ST-tandläkaren och
utgör grunden för ST-tjänstgöringen och samordningen med övriga kliniker – inom och utom Odontologiska Institutionen.

Graden av måluppfyllelse följs kontinuerligt under utbildningstiden. Måluppfyllelsen bedöms för tre huvudområden: teoretisk utbildning, kliniska färdigheter och förhållningssätt.

Utvecklingssamtal och/eller annan uppföljning

Utvecklingssamtal utförs regelbundet enligt klinikens rutin för all personal inklusive ST-tandläkarna. För ST-tandläkarna sker dessutom terminsvisa genomgångar av utbildningsprogrammet och innehållet i den kliniska tjänstgöringen.

Teoretisk utbildning

Kunskapsinhämtning och kompetens avseende den teoretiska utbildningen följs i första hand upp i samband med diskussioner och samtal vid seminarier och projektarbeten.

Kliniska färdigheter

Den kliniska kompetensutvecklingen följs genom det dagliga kliniska arbetet under handledning, gemensamt patientarbete, rondförberedelser, genomgångar och demonstrationsfall enligt basklinikens och andra klinikers rutiner.

Förhållningssätt

Handledarna bedömer kontinuerligt ST-tandläkaren i samband med rond-genomgångar och kontakter med den egna och andra klinikers medarbetare.

Dokumentation

Dokumentation av genomgångna kurser ges i form av intyg från kursgivare. Tjänstgöringen dokumenteras via intyg från arbetsgivaren och innehållet i den kliniska tjänstgöringen framgår av intyg från huvudhandledaren.

Under utbildningen dokumenteras minst 30 fall särskilt noga och redovisas för huvudhandledaren och övriga tandläkare vid avdelningen. Dokumentationen ska omfatta olika typer av radiologiska utredningar och diagnoser. Bakgrunden och indikationen för utredning/en/arna ska vara angivna och tillämpade radiologiska metoder diskuterade utifrån validitet, strålrisker eller annan risk samt ekonomi.

Slutprov

Slutprov genomförs inför handledare från annan av Socialstyrelsen godkänd klinik för utbildning av ST-tandläkare inom ämnesområdet. Utbildningsprogrammet diskuteras utifrån kvantitativa och kvalitativa aspekter. Diskussion sker kring genomförda utredningar av valda radiologiska metoder, relativt frågeställningen och remiss. Varje patientfall ska sammanfattas i en tentativ diagnos alternativt anvisning om kompletterande utredning. Genom detta kan den teoretiska underbyggnaden för det kliniska handlandet bedömas. Slutprovet är muntligt och avslutas med en av ST-tandläkaren genomförd offentlig föreläsning.

Utbildningsplan för ST-tandläkare i *oral protetik* vid Odontologiska Institutionen i Jönköping

Mål

Att utbilda tandläkare till specialistbehörighet inom ämnesområdet oral protetik i enlighet med målbeskrivningar angivna i SOSFS 1993:4 (M) www.socialstyrelsen.se/sosfs/1993-4

Klinisk tjänstgöring inom karaktärsämnet

Klinisk tjänstgöring i oral protetik under minst tre år omfattande 70 % av heltidstjänstgöring, schemalagd och jämnt fördelad veckovis. Tjänstgöringen utgörs av behandling under handledning av till kliniken remitterade patienter.

ST-tandläkaren genomgår ett introduktionsblock med journalskrivning, patientundersökning, datarutiner, kommunikation med Försäkringskassan och Bedömningsenheten.

Kliniska seminarier i oral protetik under medverkan av handledare är inplanerade varje vecka. Då terapiplaneras patienter som är inremitterade till protetikavdelningen för behandlingsförslag samt ST-tandläkarnas egna patienter. ST-tandläkarnas dokumentationsfall redovisas separat vid kliniska seminarier. Regelbundet finns också schemalagda möten för behandlingsplanering med avdelningarna käkkirurgi, ortodonti och pedodonti.

Teoretisk utbildning i karaktärsämnet

Teoretisk utbildning i första hand i form av veckovis återkommande seminarier och självstudier, i vissa fall som flerdagskurser. Huvudområden för utbildningen anges nedan. Innehållet inom dessa områden kommer dock kontinuerligt att förnyas och anpassas till ny kunskap inom klinik och forskning.

Den teoretiska utbildningen över ämnesgränserna planeras i utbildningsutskottet (se introduktion) där också Institutionens samlade seminarieprogram beslutas såväl inför nästa termin som i ett längre perspektiv.

Seminarieprogrammet är planerat med föreläsningar, litteraturstudier och projektarbeten som ST-tandläkaren redovisar.

ST-tandläkaren genomgår tidigt i utbildningen ett block (rullande program) med bibliotekskunskap, databassökning av litteratur, vetenskapsteori, statistik och hur man läser och tolkar vetenskaplig litteratur.

Den teoretiska utbildningen är uppdelad på 5 avsnitt med inriktning mot:

Avtagbar protetik

- Helprotes
- Partialprotes
- Epidemiologi
- Protesrummets anatomi
- Retention, stabilitet, passform
- Slemhinneförändringar
- Konstruktionsprinciper
- Litteratur
- Kombinationsprotetik
- Funktionsproteser
- Långtidsresultat
- Projektarbeten
- IS, TS täckprotes

Tandstödd protetik

- Kron- och broprotetik
- Epidemiologi
- Preparationer
- Keramer
- Estetik
- Cement
- Adhesiv teknik
- Tandslitage
- Långtidsresultat
- Projektarbeten
- Litteratur

Implantatstödd protetik

- Epidemiologi
- Osseointegrering
- Implantatstödda kronor, broar och proteser
- Konstruktioner kombination tand – implantat
- Belastning av implantat
- Långtidsresultat
- Projektarbeten
- Litteratur

Samhällsodontologiska seminarier

- Kommunikation
- Beslutsprocessen
- Socialodontologi
- Ledarskap – Hälsoekonomi/etik

Övriga seminarier (exempel)

- Juvenil protetik
- Funktionshinder och kroniska sjukdomar

Inhämta nödvändiga kunskaper i/eller auskultation i andra ämnen

Klinisk tjänstgöring i klinisk bettfysiologi, tre månader halvtid.

Integrerad utbildning i parodontologi som innebär att ST-tandläkaren under handledning behandlar patienter med parodontala diagnoser såväl parodontalt som protetiskt. Patienterna kan presenteras som dokumentationsfall.

Auskultation i odontologisk radiologi 12 dagar, halvtid.

Auskultation i käkkirurgi av de patientfall som ST-tandläkaren behandlar i samarbete med käkkirurgiska kliniken.

Kompletterande utbildning i andra ämnen

Teoretisk utbildning i form av kurser och/eller seminarier i käkprotetik, dentala material, toxikologi, psykologi/psykiatri, gerontologi, fonetik, näringslära, muntorrhet/saliv, oral hälsa, funktionshinder och kroniska sjukdomar, juvenil protetik, JUST-programmet.

Kompletterande utbildning i andra ämnen inom seminarieprogrammet förekommer kontinuerligt under utbildningsperioden genom nationella och internationella föreläsare som gästar Institutionen. Exempel på sådana ämnen är immunologi, farmakologi, saliv, toxikologi, smärta m.fl.

Regelbundet deltager ST-tandläkare vid OI i ca 30 minuters information om aktuell verksamhet vid de olika avdelningarna eller från inbjudna föreläsare om aktuella ämnen.

Utbildning i pedagogik och annan pedagogisk träning

I kursform och genom egen praktisk träning i muntlig framställning deltager ST-tandläkarna som kursgivare i t.ex. JUST-programmet, i tandhygienistutbildningen, inför Institutionens samlade tandläkargrupp eller vid presentation av egna projektarbeten, vetenskapliga rapporter och litteraturreferat.

Utbildning i ledarskap och kommunikation

ST-tandläkarna deltager i kursform i specialistrollens pedagogik – ledarskapkommunikation, att vara verksam som specialist inom ett landstingsområde och i tandvårdsplanering. För ämnesområdet oral protetik sker en kontinuerlig diskussion kring frågor om att behandla och prioritera rätt patienter d.v.s. var, hur och av vem ska behandlingen utföras.

Samverkan med övrig tandvård

Kontinuerligt förekommer muntliga och skriftliga kontakter med företrädare för allmäntandvården i form av terapiförslag, remissvar och deltagande i konsultationsverksamheten vid distriktstandvårdskliniker och ”Öppet Hus” vid Institutionen. Samverkan med övrig odontologisk specialistverksamhet sker dagligen med samtliga specialiteter vid Institutionen i samband med patientbehandling och schemalagda planeringsmöten.

Vetenskaplig verksamhet

Vetenskaplig verksamhet bedrivs i form av egna projektarbeten. Vid litteraturreferat diskuteras kontinuerligt de vetenskapliga artiklarnas val av metod, materialsammansättning, bearbetning av resultat och slutsatser. ST-tandläkaren erhåller teoretisk utbildning med avseende på bibliotekskunskap, litteratursökning, presentation av vetenskapliga rapporter osv. Seminarier ges tillsammans med övriga avdelningars ST-tandläkare om vetenskapsmetodik, vetenskapsteori och etik. Den vetenskapliga verksamheten vid avdelningen är i första hand inriktad på klinisk och epidemiologisk forskning.

Under utbildningen deltager ST-tandläkaren i ett forskningsprojekt som redovisas vid examinationen och/eller som rapport vid någon vetenskaplig konferens och/eller som publicerad artikel.

Övrigt

Utbildningen är övergripande programmerad för hela utbildningstiden. Ett mål är att så långt som möjligt integrera utbildningen mellan Odontologiska Institutionens olika kliniker och ämnesområden. Frekvent förekommer därför ämnesövergripande kliniska möten såsom röntgenronder, anomalimöten, implantatmöten, protetik-ortodontimöten, protetik-ortodonti-pedodontimöten m.fl.

Uppföljning av måluppfyllelsen

Mot bakgrund av målbeskrivningen enligt SOSFS 1993:4 (M) och klinikens utbildningsplan upprättas vid specialiseringstjänstgöringens inledning en individuell utbildningsplan för varje ST-tandläkare, ämnesbunden och tidsangiven med beaktande av tandläkarens tidigare erfarenhet och personliga förutsättningar. Detta dokument, som signerats av handledaren och ST-tandläkaren, utgör sedan grunden för ST-tjänstgöringen och samordningen med övriga kliniker inom och utanför Odontologiska Institutionen.

Utvecklingssamtal och annan uppföljning

Utvecklingssamtal utförs regelbundet 2–3 gånger per termin eller efter ST-tandläkarens önskemål. ST-tandläkaren för dagbok veckovis eller på motsvarande sätt.

Teoretisk utbildning

Kunskapsinhämtning och kompetens avseende den teoretiska utbildningen följs i första hand upp i samband med diskussioner och samtal vid seminarier och terapiplaneringar. I vissa fall förekommer skriftliga kunskapsprov.

Kliniska färdigheter

Den kliniska kompetensutvecklingen följs genom det dagliga kliniska arbetet under handledning, gemensamt patientarbete, terapidiskussioner, kliniska seminarier, redovisning av behandlingsresultat och dokumentationsfall enligt avdelningens rutiner.

Dokumentation

Dokumentation av genomgångna kurser finns i form av intyg från kursgivare. Tjänstgöringens omfattning dokumenteras via intyg från arbetsgivaren och innehållet i den kliniska tjänstgöringen framgår av intyg av huvudhandledaren där innehållet i vårdarbetet beskrivs.

Under utbildningen dokumenteras minst 30 fall särskilt noga och dessa redovisas för huvudhandledaren och för övrig personal vid kliniken vid särskilda seminarier. Speciell vikt läggs vid presentation av diagnostik, terapiplanering, prognosbedömning och epikris av behandlingens genomförande.

Slutprov

Slutprov eller examination genomförs tillsammans med handledare från annan av Socialstyrelsen godkänd klinik för utbildning av ST-tandläkare inom ämnesområdet oral protetik. Utbildningsprogrammet presenteras kvantitativt och kvalitativt. Diskussion sker kring behandlade patienter med redogörelse för diagnostiska metoder, utförda behandlingsmetoder, riskbedömningar, alternativa behandlingsmetoder, prognosbedömningar samt epikris. Härvid kan den teoretiska underbyggnaden för de kliniska besluten också väl följas. ST-tandläkaren ger en kort föreläsning över förelagt ämne och deltager i en diskussion om det vetenskapliga projektarbetet. Slutprovet är muntligt. Slutprovet syftar också till att belysa utbildningens uppläggning, måluppfyllelse och ST-tandläkarens kompetensutveckling.

Utbildningsplan för ST-tandläkare i *ortodonti* vid Odontologiska Institutionen i Jönköping

Mål

Att utbilda tandläkare till specialistbehörighet inom ämnesområdet ortodonti i enligt med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, SOSFS 1993:4 (M) www.socialstyrelsen.se/sosfs/1993-4

Klinisk tjänstgöring inom karaktärsämnet

Klinisk tjänstgöring i ortodonti under minst tre år omfattande ca 70 % av heltidstjänstgöring, schemalagd och jämnt fördelad veckovis. Tjänstgöringen utgörs av behandling, under handledning, av till kliniken remitterade patienter, barn och vuxna, samt deltagande i konsultationsverksamhet i allmäntandvården.

Teoretisk utbildning i karaktärsämnet

Teoretisk utbildning i första hand i form av veckovis återkommande seminarier och självstudier, i vissa fall som 2–3-dagarskurser. Huvudområden för utbildningen anges nedan. Dessa kan dock under en treårsperiod behöva anpassas till ny kunskap inom klinik och forskning.

Seminarieprogram inom huvudutbildningen i ortodonti inriktat på följande områden:

Seminarier av övergripande karaktär

- Introduktion. Genomgång av litteratur
- Patientundersökning, journalskrivning
- Frekvens och etiologi av bettfel samt behandlingsbehov
- Diagnostik, indikationer för behandling och prognosbedömning
- Pre- och postnatal utveckling och tillväxt
- Postnatal bett- och käkutveckling
- Kefalometri, tillväxt
- Tillämpning av kefalometriska metoder
- Vävnadsreaktioner vid tandförflyttningar
- Biomekanik
- Materialfrågor – allergiska och toxiska reaktioner
- Psykologiska aspekter på ortodontisk behandling

Ortodontisk diagnostik och behandling

- Klinisk diagnostik
- Kefalometriska analysmetoder
- Utredning av skall- och ansiktsasymmetrier

Behandlingsprinciper

- Interceptiv vård
- Expansions – extraktionsterapi
- Behandling med fast apparatur
- Behandling med avtagbar apparatur

Behandlingsteknik – fast apparatur

- Fast apparaturbehandling – standard Edgewisebehandling
- Fast apparaturbehandling –Straight wire teknik
- Ortodontiskt bågmaterial, tandtekniskt laboratorieteknik

Avtagbar apparatur, tidig behandling

- Tillväxtadapterande behandling
- Funktionskäkortopedisk behandling
- Behandling med avtagbar apparatur
- Extraoralt drag
- Profylaktisk och interceptiv bettvård

Behandlingsplanering – behandling ansikts- och käkmissbildningar

- Behandlingsplanering och behandling av växande individer
- Adult ortodonti
- Ortodontibehandling hos patienter med LKG-defekter
- Tanderuptionsstörningar
- Aplasifall
- Traumafall
- Kirurgisk – ortodontisk behandling av käkställningsanomalier
- Maxillofacial kirurgi
- Patienter med bett och käkledsproblem
- Syndrom, kraniofaciala missbildningar
- Terapiplanering, samarbete med andra specialiteter
- Retention och recidiv
- Läpp-käk-gomdefekter (LKG), patogenes, diagnostik samt samarbetsrutiner mellan plastikkirurgi–käkortopedi–ortodonti sker tillsammans med Käkortopedavdelningen vid regionsjukhuset Linköping. Auskultation vid operation av LKG-patienter sker vid plastikkirurgiavdelning i Linköping

Inhämta nödvändiga kunskaper i/eller auskultation i andra ämnen

Klinisk bettfysiologi, odontologisk radiologi, käkkirurgi, oral protetik, parodontologi och pedodonti, för att få god kännedom om och viss erfarenhet av

- behandling av kraniomandibulär dysfunktion
- bettrehabilitering
- oral medicinsk diagnostik.

Kompletterande utbildning i andra ämnen

Teoretisk utbildning i form av kurser eller seminarier i foniatri, genetik, pediatrik, plastikkirurgi, kraniofaciala missbildningar, barnpsykologi/barnpsykiatri och öron-, näs- och halssjukdomar

Utbildning i profylaktik, hälsoekonomi, epidemiologi etc.

Bettfelens profylax och epidemiologi genomgås i föreläsningar, vid seminarier eller i form av egna projektarbeten. Egna litteraturstudier är en förutsättning för att förstå och kunna diskutera denna centrala del av ämnesområdet. Vid seminarier gemensamma för flera avdelningar presenteras allmänt hälsoekonomi. I kursform ger också utbildning i specialistrollen pedagogik–ledarskap–kommunikation, att vara verksam som specialist inom ett landstingsområde, tandvårdsplanering. För ämnesområdet ortodonti sker diskussion kontinuerligt kring frågor som; ”Var, hur och av vem ska behandlingen utföras.

Utbildning i pedagogik och pedagogisk träning

I kursform och genom egen genomgång av litteratur inhämtas basala kunskaper om pedagogik. Praktisk träning i muntlig framställning genomförs varje termin inför Institutionens samlade tandläkargrupp eller vid egna seminariepresentationer och litteraturreferat. ST-tandläkare ansvarar också för ortodontiutbildning i tandhygienistutbildningen, tandsköterskeutbildningen alternativt deltar i annan kursgivning som sker vid kliniken.

Samverkan med övrig tandvård och sjukvård

Kontinuerligt förekommer muntliga och skriftliga kontakter med företrädarna för allmäntandvården i form av terapiförslag, remissvar och deltagande i konsultationsverksamheten vid distriktstandvårdskliniker. Samverkan med övrig odontologisk specialistverksamhet sker dagligen/veckovis, i första hand pedodonti, odontologisk radiologi, käkkirurgi och oral protetik i samband med patientbehandling och schemalagda konferenser.

Vetenskaplig verksamhet

Vetenskaplig verksamhet bedrivs i form av egna projektarbeten. Vid litteraturreferat diskuteras kontinuerligt de vetenskapliga artiklarnas val av metod, materialsammansättning, bearbetning av resultat och slutsatser. Seminarium ges tillsammans med övriga avdelningars ST-tandläkare om vetenskapsmetodik, vetenskapsteori och etik.

Den vetenskapliga verksamheten är i första hand inriktad på klinisk forskning. Samtidigt erhåller ST-tandläkaren teoretisk utbildning med avseende på bibliotekskunskap, litteratursökning, presentation av vetenskapliga rapporter o.s.v.

Övrigt

Utbildningen är övergripande programmerad för hela utbildningstiden med delvis gemensamma seminarier och projektarbeten över ämnesgränserna. Ett mål är att så långt som möjligt integrera utbildningen mellan Odontologiska Institutionens olika kliniker och ämnesområden. Frekvent förekommer därför ämnesövergripande kliniska konferenser såsom röntgenronder, anomalikonferenser, implantatkonferenser, protetik-ortodontikonferenser o.s.v.

Uppföljning av måluppfyllelsen

Mot bakgrund av målbeskrivning enligt SOSFS 1993:4 och klinikens utbildningsplan upprättas vid specialiseringstjänstgöringens inledning en för resp. ST-tandläkare individuell utbildningsplan, ämnesbunden och tidsangiven, med beaktande av tandläkarens tidigare erfarenhet och personliga förutsättningar. Detta dokument, som signerats av handledaren och ST-tandläkaren, utgör sedan grunden för ST-tjänstgöringen och samordningen med övriga kliniker (ämnesbunden och tidsangiven, med beaktande av tandläkarens tidigare erfarenhet och personliga förutsättningar. Detta dokument, som signerats av handledaren och ST-tandläkaren, utgör sedan grunden för ST-tjänstgöringen och samordningen med övriga kliniker (ämnesområden) inom och utanför Odontologiska Institutionen (se exempel bilaga).

Utvecklingssamtal och/eller annan uppföljning

Utvecklingssamtal utförs regelbundet enligt klinikens rutin för all personal inklusive ST-tandläkarna.

Teoretisk utbildning

Kunskapsinhämtning och kompetens avseende den teoretiska utbildningen följs i första hand upp i samband med diskussioner och samtal vid seminarier och terapiplaneringar. I vissa fall förekommer skriftliga kunskapsprov.

Kliniska färdigheter

Den kliniska kompetensutvecklingen följs genom det dagliga kliniska arbetet under handledning, gemensamt patientarbete, terapidiskussioner, kliniska seminarier, redovisningar av behandlingsresultat och dokumentationsfall enligt basklinikens och andra klinikers rutiner.

Dokumentation

Dokumentation av genomgångna kurser finns i form av intyg från kursgivare. Tjänstgöring dokumenteras via intyg från arbetsgivaren och innehållet i den kliniska tjänstgöringen framgår av intyg av huvudhandledaren med bilaga av volym och innehåll i det bedrivna vårdarbetet.

Under utbildningen dokumenteras minst 30 fall särskilt noga och dessa redovisas för huvudhandledaren och för övrig personal vid kliniken vid särskilda seminarier. Speciell vikt läggs vid presentation av diagnostik, terapiplanering, prognosbedömning och epikris av behandlingens genomförande.

Slutprov

Slutprov genomförs tillsammans med handledare från annan av Socialstyrelsen godkänd klinik för utbildning av ST-tandläkare inom ämnesområdet. Utbildningsprogrammet presenteras kvantitativt och kvalitativt. Diskussion sker kring behandlade patienter med redogörelse för diagnostiska metoder, utförda behandlingsmetoder, riskbedömningar, alternativa behandlingsmetoder prognosbedömningar samt epikris. Härvid kan den teoretiska underbyggnaden för det kliniska handlandet också väl följas. Slutprovet är muntligt och avser att belysa utbildningens uppläggning, måluppfyllelse och individens kompetensutveckling.

Utbildningsplan för ST-tandläkare i *parodontologi* vid Odontologiska Institutionen i Jönköping

Avdelningen är sedan 2000-06-28 godkänd enligt European Federation of Periodontology (EFP).

Mål

Att utbilda tandläkare till specialistbehörighet inom ämnesområdet parodontologi i enlighet med målbeskrivningarna angivna i SOSFS 1993:4 (M) och enligt Graduate Programme in Periodontology fastställt av EFP.
www.socialstyrelsen.se/sosfs/1993-4
www.efp.net

Klinisk tjänstgöring inom karaktärsämnet

Klinisk tjänstgöring i parodontologi under minst tre år omfattande 70 % av heltidstjänstgöring, schemalagd och jämnt fördelad veckovis. Tjänstgöringen utgörs av behandling, under handledning, av till kliniken remitterade patienter. Ett stort antal patienter speglande olika områden av den kliniska parodontologin med varierande svårighetsgrad behandlas.

Kliniska seminarier hålls varje vecka. De omfattar kliniska demonstrationer och terapigenomgångar.

Teoretisk utbildning i karaktärsämnet

Teoretisk utbildning i första hand i form av veckovis återkommande seminarier och självstudier som bygger på genomgång av forskningsartiklar och väl dokumenterade kliniska erfarenheter under ledning av handledare. I vissa fall ges 2–3-dagarskurser. Vissa kurser och seminarier kan komma att ges i samarbete med andra utbildningsenheter.

Seminarieprogrammen inom huvudutbildningen i parodontologi belyser bland annat följande områden:

- Parodontala sjukdomars epidemiologi
- Parodontiets anatomi, histologi och embryologi
- Dentalt plaque och tandsten
- Patogenes

- Immunologi
- Parodontitpatogena bakterier
- Sårläkning
- Olika parodontala sjukdomar
- Undersökningsmetodik, diagnostik och terapiplanering
- Endo-parodontala samband
- Ocklusalt trauma
- Plackkontroll
- Icke-kirurgisk behandling
- Farmaka vid parodontitbehandling
- Behandling av furkationsinvolverade tänder
- Kirurgiska metoder
- Regenerativa behandlingsmetoder
- Ortodontisk behandling på tänder med reducerat parodontium
- Allmänhälsa och parodontal sjukdom
- Prediktion och prognosbedömning
- Riskfaktorer
- Prevention
- Oral medicin
- Implantatbehandling i restbett
- Implantatrelaterade komplikationer

Diagnostik och behandling

- ST-tandläkaren ska ha tillägnat sig tillräckligt med kunskap för att självständigt och rutinerat kunna genomföra:
  - undersökning, diagnostik, terapiplanering, behandling och prognosbedömning av alla såväl akuta som kroniska sjukdomar, sjukdomstillstånd och övriga förändringar i de parodontala vävnaderna
  - speciella parodontalkirurgiska ingrepp såsom mukogingival kirurgi, ingrepp för regeneration av parodontal vävnad respektive rekonstruktion av alveolarutskott m.m.
  - kirurgiska behandlingsmoment vid ersättning av partiella tandförluster med implantat.

- Ha god kännedom om och viss erfarenhet av :
  - röntgendiagnostik
  - mikrobiologisk diagnostik
  - kariologisk/endodontisk diagnostik och behandling
  - bettfysiologisk diagnostik och behandling
  - oralmedicinsk diagnostik och behandling
  - protetisk behandling med implantat
  - diagnostik och behandling av slemhinnesjukdomar i munhålan.

- Ha teoretisk kännedom om:
  - öron-, näs- och halssjukdomar
  - allmänmedicinska tillstånd med oral påverkan
  - ortodontisk behandling.

Inhämta nödvändiga kunskaper i/eller auskultation i andra ämnen

Klinisk bettfysiologi, käkkirurgi, odontologisk radiologi, oral mikrobiologi, oral protetik

Kompletterande utbildning i andra ämnen

Teoretisk utbildning i form av kurser eller seminarier i kariologi, endodonti, oral medicin, ortodonti, internmedicin, immunologi, öron-, näs- och halssjukdomar.

Utbildning i profylaktik, hälsoekonomi, epidemiologi, etc.

Utbildning rörande profylaktik kommer att inrymmas inom både den kliniska verksamheten och den teoretiska utbildningen. Utöver detta hålls seminarier gemensamma för flera avdelningar om hälsoekonomi och epidemilogi. I kursform ges också utbildning i specialistrollen: pedagogik – ledarskap – kommunikation, att vara verksam som specialist inom ett landstingsområde, tandvårdsplanering. Inom ämnesområdet parodontologi förs en kontinuerlig diskussion om frågor rörande var vården ska bedrivas, av vem och hur.

Utbildning i pedagogik och pedagogisk träning

Träning i muntlig framställning och presentationsteknik sker kontinuerligt under utbildningen genom presentationer av kliniska fall, litteraturreferat, redovisning av projektarbeten, föreläsningar på tandhygienistprogrammet samt genom deltagande i avdelningens utbildningsverksamheter.

Kurs ges i klinisk fotodokumentation och falldokumentation.

Samverkan med övrig tandvård och sjukvård

Kontinuerligt förekommer muntliga och skriftliga kontakter med såväl allmäntandvården som specialisttandvården i andra discipliner. Avdelningen har en omfattande konsultationsverksamhet såväl inom privattandvården som folktandvården som ST-tandläkaren får ta del av. Samverkan med övriga odontologiska specialistverksamheter sker dagligen/veckovis – i

första hand odontologisk radiologi, oral protetik och käkkirurgi i samband med patientbehandling och schemalagda konferenser.

Många patienter är medicinskt kompromettterade och behandlas i samarbete med sjukvården, Länssjukhuset Ryhov.

Vetenskaplig verksamhet

Vid litteraturreferat diskuteras kontinuerligt de vetenskapliga artiklarnas val av metod, materialsammansättning, bearbetning av resultat och slutsatser. Seminarier ges tillsammans med övriga avdelningars ST-tandläkare i vetenskapsmetodik, vetenskapsteori, etik, bibliotekskunskap och litteratursökning.

ST-tandläkaren ska medverka i ett vetenskapligt projekt som resulterar i en artikel för publikation i tidskrift med referee-system. Målet är också att lämna en vetenskaplig rapport av projektet vid nationell/internationell konferens. Den vetenskapliga verksamheten är i första hand inriktad på klinisk forskning.

Övrigt

Utbildningen är övergripande programmerad för hela utbildningstiden med delvis gemensamma seminarier och projektarbeten över gränserna. Ett mål är att så långt som möjligt integrera utbildningen mellan Odontologiska Institutionens olika kliniker och ämnesområden. Frekvent förekommer därför ämnesövergripande kliniska konferenser såsom röntgenronder, restbetts-implantatkonferenser, smärtgruppsmöten o.s.v.

Uppföljning av måluppfyllelse

Mot bakgrund av målbeskrivningen enligt SOSFS 1993:4 upprättas vid specialiseringstjänstgöringens inledning en för ST-tandläkaren individuell ämnesbunden utbildningsplan med beaktande av tandläkarens tidigare erfarenhet och personliga förutsättningar. Detta dokument signeras av huvudhandledaren och ST-tandläkaren och utgör grunden för ST-tjänstgöringen och samordningen med övriga kliniker/ämnesområden inom och utom Odontologiska Institutionen.

Utvecklingssamtal och/eller annan uppföljning

Utvecklingssamtal med huvudhandledaren ska ske regelbundet minst en gång per termin, varvid utvärdering av olika utbildningsavsnitt och mål-uppfyllelse genomförs av ST-tandläkaren och handledaren gemensamt.

Teoretisk utbildning

Kunskapsinhämtning och kompetens avseende den teoretiska utbildningen följs kontinuerligt upp i samband med diskussioner och samtal vid seminarier och terapiplaneringar. Varje termin avslutas med en skriftlig/ muntlig redovisning inom något av terminens ämnen.

Kliniska färdigheter

Den kliniska kompetensutvecklingen följs genom det dagliga kliniska arbetet under handledning, gemensamt patientarbete, terapidiskussioner, kliniska seminarier, redovisningar av behandlingsresultat och dokumentationsfall.

Dokumentation

Dokumentation av genomgångna kurser finns i form av intyg från kursgivare. Tjänstgöring dokumenteras via intyg från arbetsgivaren och innehållet i den kliniska tjänstgöringen framgår av intyg från huvudhandledaren med bilaga av volym och innehåll i det bedrivna vårdarbetet.

Under utbildningen dokumenteras minst 30 fall särskilt noga och dessa redovisas vid särskilda seminarier. Speciell vikt läggs vid presentation av diagnostik, terapiplanering, prognosbedömning och epikris.

Slutprov

Slutprov genomförs tillsammans med handledare från annan av Socialstyrelsen godkänd klinik för utbildning av ST-tandläkare inom ämnesområdet. Utbildningsprogrammet och dokumentationsfallen presenteras. Några fall väljs ut och diskuteras/penetreras grundligt utifrån den vetenskapliga litteraturen avseende diagnostiska metoder, utförda behandlingsmetoder, alternativa behandlingar, riskbedömning och prognosbedömning. Härvid kan den teoretiska underbyggnaden för det kliniska handlandet väl följas. Forskningsprojektet presenteras och diskuteras. Slutprovet är muntligt och ska belysa utbildningens uppläggning, måluppfyllelse och individens kompetensutveckling. Slutprovet ska också uppfylla EFP:s krav/normer varför utbildningsansvarig från annan utbildningsenhet i Europa deltar.

Utbildningsplan för ST-tandläkare i *pedodonti* vid Odontologiska Institutionen i Jönköping

Avdelningen är sedan februari 2001 ackrediterad av European Academy of Paediatric Dentistry (EAPD).

Mål

Att utbilda tandläkare till specialistbehörighet inom ämnesområdet pedodonti i enligt med målbeskrivningar angiva i SOSFS 1993:4 (M) www.socialstyrelsen.se/sosfs/1993-4

Klinisk tjänstgöring inom karaktärsämnet

Klinisk tjänstgöring i pedodonti under minst tre år omfattande 70 % av heltidstjänstgöring, schemalagd och jämnt fördelad veckovis. Tjänstgöringen utgörs av behandling, under handledning, av till kliniken remitterade barn och ungdomar.

Teoretisk utbildning i karaktärsämnet

Teoretisk utbildning ges i första hand i form av veckovis återkommande seminarier och självstudier, i vissa fall som 2–3 dagar sammanhållna kurser. Huvudområden för utbildningen anges nedan. Dessa kan dock under en treårsperiod behöva anpassas till ny kunskap inom klinik och forskning.

Seminarieprogram inom huvudutbildningen i pedodonti inriktat på följande områden:

Barnet som patient

- Barnets fysiska, sociala och mentala utveckling
- Psykologiskt omhändertagande
- Etiska värderingar vid behandling av barn
- Smärtkontroll
- Sedering inkl. premedicinering och lustgassedering
- Generell anestesi
- Speciella aspekter på undersökning och diagnostik

Kariologi

- Karies epidemiologi
- Karies etiologi och patogenes
- Karies diagnostik
- Bedömning av kariesrisk och kariesprogression
- Selektion av riskpatienter

Prevention/profylax

- Kariesprofylax
- Gingivitprofylax
- Attitydpåverkan
- Kost och tandsjukdomar
- Profylaxmetoder
- Fluor

Käkleden och dess sjukdomar hos barn

- Epidemiologi
- Diagnostik och terapi
- Juvenil idiopatisk artrit

Dentala material

- Plastiska tandersättningsmaterial
- Övriga tandersättningsmaterial

Konserverande vård och endodonti

- Kariesoperativ behandling
- Endodontiska ingrepp i primära och unga permanenta tänder

Oral protetik

- Juvenil protetik
- Implantat

Traumatologi

- Diagnostik
- Terapiplanering, inkl prognosbedömning
- Diagnostik av kraniofaciala traumaskador hos barn och ungdomar

Bett- och tandutveckling samt dess störningar

Diagnostik, utredning och terapiplanering vid:
- eruptionsstörningar
- numerära avvikelser
- tandförlust på grund av trauma
- morfologiska avvikelser
- mineraliseringsstörningar
- erosiva tandhårdvävnadsstörningar.

Oral patologi hos barn och ungdomar

Diagnostik, utredning, terapiplanering och behandling vid:
- slemhinnelesioner
- cystor
- tumörer
- infektioner
- allergiska och toxikologiska förändringar.

Barn och ungdomar med risk för oral funktionsnedsättning

På grund av:
- tidiga tecken på parodontit
- medicinska sjukdomar – kroniska sjukdomstillstånd
- nedsatt immunförsvar
- fysisk och intellektuell funktionsnedsättning
- genetiska sjukdomar
- psykiska sjukdomar
- neuropsykiatrisk tillstånd.

Organisation, tandvårdsplanering, hälsoekonomi

- Tandhälsovård
- Samhällsodontologi
- Samverkan/arbete med allmän barn- och ungdomstandvård

Inhämta nödvändiga kunskaper i/eller auskultation i andra ämnen

JUST-kurser vid Odontologiska Institutionen:
- JUST 1 – bettfysiologi
- JUST 2 – parodontologi
- JUST 3 – ovanliga diagnoser
- JUST 4 – oral medicin
- JUST 5 – oral protetik
- JUST 6 – odontologisk radiologi

- JUST 7 – pedodonti
- JUST 8 – ortodonti
- JUST 9 – käkkirurgi
- JUST 10 – endodonti

Klinisk tjänstgöring och/eller auskultation i andra ämnen

Ortodonti

- Bettutvecklingsanalyser
- Diagnostik av malocklusioner
- Bedömning av ortodontiskt behandlingsbehov
- Ortodontiska faktorer vid trauma- och aplasibehandling
- Behandlingsprinciper med enklare fast apparatur
- Interceptiv ortodontisk behandling och tillväxtstyrning

Bettfysiologi

- Praktisk undersökning och diagnostik av orofaciala muskel- och ledbesvär hos barn och ungdomar.
- Principer för behandling av bettfysiologiska besvär
- Praktisk bettskenebehandling

Käkkirurgi

- Operativt avlägsnande och friläggning av retinerade tänder (8:or, premolarer, 3:or)
- Kirurgisk behandling av mjukvävnadsförändringar
- Auskultation vid käkfrakturbehandling, implantatbehandling, anomali kirurgi, ortodontisk kirurgi

Oral medicin, kurs

- Slemhinnediagnostik; benvävnadsdiagnostik
- Biopsiteknik av slemhinna och benvävnad

Odontologisk röntgendiagnostik

- Bedömning och val av lämpliga metoder för radiologisk diagnostik av: dentoalveolära avvikelser, patologiska tillstånd i käkar och käkleder, lägesavvikelser, tillväxtstörningar
- Modifierade röntgentekniker
- Scanora-"körkort"
- Strålhygien: kontroller, metoder

Parodontologi

- Kliniska, röntgenologiska och mikrobiologiska kriterier för diagnostik av parodontit hos barn och ungdomar
- Behandlingsprinciper vid parodontit
- Praktisk klinisk behandling av parodontit (gemensamma pat., parod-ped)
- Diagnostik av parodontala avvikelser och tillstånd (cleft, retraktioner, self-mutilation, utvecklingsstörningar, hyperplasier, plasmacells-gingi-viter)

Endodonti, kurs

Praktisk endodontisk behandling av traumaskadade tänder och unga permanenta molarer.

Oral patologi, kurs

- Histopatologisk diagnostik
- Patologiska reaktionsmönster i orala vävnader

Barn- och ungdomshabilitering, auskultation

- Översikt av socialt och medicinskt omhändertagande av barn med habiliteringsbehov
- Teoretisk kunskap om praktiskt omhändertagande av barn med vanligt förekommande funktionsnedsättningar

Barn- och ungdomspsykiatri, kurs

Utvecklingspsykologi och störningar i mental tillväxt och utveckling.

Pediatrik, kurs

- Somatisk tillväxt och utveckling samt dess störningar
- Spädbarnsnutrition
- Barn och läkemedel
- Infektioner
- Endokrinologi, tillväxtavvikelser
- Astma och allergi
- Neurologi
- Onkologi
- Hjärtsjukdomar

Psykologi och psykiatri

Kurs innefattande psykologisk familjeterapibehandling och orientering om psykiatriska sjukdomar.

Vetenskapligt arbete

Publicerbart odontologiskt arbete.

Forskarutbildningskurser

- Vetenskapsteori
- Forskningsmetodik
- Medicinsk statistik

Pedagogisk utbildning

Planering och genomförande av seminarier, föreläsningar för alla kategorier av tandvårdspersonal.

Utbildning i profylaktik, hälsoekonomi, epidemiologi etc.

Utbildning rörande profylaktik mot tandsjukdomar kommer att inrymmas inom både kliniskt omhändertagande av och den teoretiska utbildningen kring respektive tandsjukdom. Utöver detta kommer riktade seminarier om hälsoekonomi och epidemiologi att hållas inom den kompletterande utbildningen. Ett speciellt avsnitt behandlar främjandet av långsiktigt tandhälsobeteende vilket innefattar omhändertagande av barn och ungdomar med dels behandlingsproblem av psykologisk art och dels uttalat riskbeteende för tandsjukdomar.

Utbildning i pedagogik och pedagogisk träning

I kursform och genom egen genomgång av litteratur inhämtas basala kunskaper om pedagogik. Praktisk träning i muntlig framställning genomförs varje termin vid egna seminariepresentationer, litteraturreferat och presentationer vid nationella samseminarier. ST-tandläkare ansvarar också för tandhygienistutbildningen alternativ deltar i annan kursgivning som sker vid kliniken.

Samverkan med övrig tandvård och sjukvård

Samverkan sker inom Jönköpings läns landstings ram genom nära kontakt med landstingets övriga tandvårdande och sjukvårdande inrättningar. Kontakten med Folktandvårdens allmäntandvård upprätthålls förutom genom remissförfarande genom telefonkonsultationer och klinikbesök. Ett exempel på utbildningsområde är "Barn med behandlingsproblem av psykologisk art". Samverkan med länets sjukvård och då framför allt barnhälsovård och pediatrik sker bland annat genom veckovis återkommande ronder på Länssjukhuset Ryhovs barnavdelningar. Inneliggande barn och familjer får då råd om behandling eller tid för omhändertagande vid specialisttandkliniken. Ett tredje område för samverkan är Jönköpings läns habiliteringsvård inom barn- och ungdomshälsovården. Kontinuerlig kontakt hålls med

institutioner och behandlingscentra för såväl information/behandling av patienter som utbildning av personal. Slutligen sker ett kontinuerligt samarbete och erfarenhetsutbyte med övriga specialiteter vid Odontologiska Institutionen i Jönköpings län.

Vetenskaplig verksamhet

Vetenskaplig verksamhet bedrivs i form av egna projektarbeten. Vid litteraturreferat diskuteras kontinuerligt de vetenskapliga artiklarnas val av metod, materialsammansättning, bearbetning av resultat och slutsatser. Seminarium ges tillsammans med övriga avdelningars ST-tandläkare om vetenskapsmetodik, vetenskapsteori och etik.

Den vetenskapliga verksamheten är i första hand inriktad på klinisk forskning. Samtidigt erhåller ST-tandläkaren teoretisk utbildning med avseende på bibliotekskunskap, litteratursökning, presentation av vetenskapliga rapporter o.s.v.

Övrigt

Utbildningen är övergripande programmerad för hela utbildningstiden med delvis gemensamma seminarier och projektarbeten över ämnesgränserna. Ett mål är att så långt som möjligt integrera utbildningen mellan Odontologiska Institutionens olika kliniker och ämnesområden. Frekvent förekommer därför ämnesövergripande kliniska konferenser såsom röntgenronder, anomalikonferenser, implantatkonferenser, protetik-pedodontikonferenser o.s.v.

Uppföljning av måluppfyllelsen

Graden av måluppfyllelse kommer att följas kontinuerligt under utbildningstiden. Måluppfyllelsen bedöms för tre huvudområden: kunskaper, färdigheter och förhållningssätt.

Kunskaper

Kunskapskontroller sker via kombinerat skriftligt och muntligt förhör i slutet av varje termin, där den under terminen genomgångna teoretiska utbildningen och exempel på dess tillämpningar redovisas.

Färdigheter

Praktiskt/kliniska färdigheter redovisas genom redogörelse för patientfall vid behandlingsstolen och i form av redovisning och diskussion av de 30 utförligt redovisade fallbeskrivningarna.

Förmågan att i praktiken kritiskt kunna granska vetenskapliga arbeten redovisas genom projektarbete och/eller i seminarieform.

Pedagogiska färdigheter redovisas genom föreläsningar/kompendier för olika yrkeskategorier.

Förhållningssätt

Huvudhandledare tillsammans med handledare vid annexklinik ansvarar för att ST-tandläkaren uppnår ett adekvat förhållningssätt i sin yrkesutövning. Detta sker i huvudsak i den kliniska vardagen och kompletteras genom utvecklingssamtal.

Utvecklingssamtal och/eller annan uppföljning

Utvecklingssamtal utförs regelbundet enligt klinikens rutin för all personal inklusive ST-tandläkarna.

Teoretisk utbildning

Kunskapsinhämtning och kompetens avseende den teoretiska utbildningen följs i första hand upp i samband med diskussioner och samtal vid seminarier och terapiplaneringar. I vissa fall förekommer skriftliga kunskapsprov.

Kliniska färdigheter

Den kliniska kompetensutvecklingen följs genom det dagliga handledda kliniska arbetet, gemensamt patientarbete, terapidiskussioner, kliniska seminarier, redovisningar av behandlingsresultat och dokumentationsfall enligt basklinikens och andra klinikers rutiner.

Dokumentation

Dokumentation av genomgångna kurser finns i form av intyg från kursgivare. Tjänstgöring dokumenteras via intyg från arbetsgivaren och innehållet i den kliniska tjänstgöringen framgår av intyg av huvudhandledaren med bilaga av volym och innehåll i det bedrivna vårdarbetet.

Dokumentation av 30 patientfall redovisas skriftligt och muntligt för huvudhandledaren och ger ST-tandläkaren möjlighet att i samlad form redovisa kunskaper, färdigheter och förhållningssätt. Redovisningen är samtidigt en viktig pedagogisk träning. Dokumentationen ska omfatta samtliga typer av

de för specialiteten karaktäristiska diagnoserna/terapierna och utformas enligt en fastställd uppställning.

Slutprov

Slutprov genomförs tillsammans med extern granskare från annan av Socialstyrelsen godkänd klinik för utbildning av ST-tandläkare inom ämnesområdet. Utbildningsprogrammet presenteras kvantitativt och kvalitativt. Diskussion sker kring behandlade patienter med redogörelse för diagnostiska metoder, utförda behandlingsmetoder, riskbedömningar, alternativa behandlingsmetoder prognosbedömningar samt epikris. Härvid kan den teoretiska underbyggnaden för det kliniska handlandet också väl följas. Slutprovet är muntligt och avser att belysa utbildningens uppläggning, måluppfyllelse och individens kompetensutveckling.